

گلچینی از گلستان ادب فارسی

www.ketab.ir

کرد آورنده: مهدی باستانی

باستانی، مهدی، ۱۳۰۷ -
گلچینی از گلستان ادب فارسی / گردآورنده مهدی باستانی. --
تهران: ماه، ۱۳۸۳.
۴۴۷ ص.

ISBN: 964-5510-81-3؛ ریال ۴۰۰۰۰

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- مجموعه ها، الف. عنوان.
۸۱۶۱ / ۶۲۰۸ PIR ۴۱۹۰ / ۲۳۵۸
کتابخانه ملی ایران
۸۳-۳۵۸۹۵ م

انتشارات «ما»

نام کتاب: گلچینی از گلستان ادب فارسی

گردآورنده: مهدی باستانی

چاپ اول

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: مهدی

شابک: ۹۶۴-۵۵۱۰-۸۱-۳

انتشارات «ما» تهران تلفن: ۶۹۲۳۳۷۹

به نام خدا

مقدمه

هر دم از این باغ بری می‌رسد تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد کتاب حاضر گنجینه ارزشمندی است از تعدادی از بهترین اشعار عده‌ای از سخن‌وران متقدم و شاعران معاصر کشور ما و برگزیده‌ایست از اشعار زیبایی که در دسترس بوده و منظور صرفاً گردآوری شعر بوده است نه تذکره‌نویسی، و نیز کوشش شده که بیشتر از غزلیات نغز و زیبا استفاده شود.

شکی نیست که جمع‌آوری اشعار زیبای همه شاعران گران‌قدر کاری بس شگرف است و نگارنده قصد آن ندارد که مجموعه‌ای کامل و بی‌نظیر فراهم آورده و تقدیم نماید، زیرا شعرای قدیم و جدید ما و اشعار زیبای آنها به قدری زیاد و متنوع است که گردآوری همه آنها کاریست بسیار مشکل.

در این دفتر قسمتی هم مربوط به زنان سخنور است که از سرایندگان گذشته و حال می‌باشند. به قول نویسنده‌ای زن و شعر دو لفظ برای یک معنی‌اند و اگر زن نبود، شعله‌های عشق و شعر در نمی‌گرفت و اگر این شعله و نور نبود زیبایی و جلال زندگی کاستی می‌گرفت و به گفته محمد حجازی اگر مردان نویسنده و شاعر هر چه را از خواهش و شور و سوز عشق، به دل دارند، فاش و بی‌پروا می‌گویند و می‌سرایند و معشوقه را در خاطر افسرده خود، به دلداری و مرهم‌گذاری می‌خوانند زنان شاعر وجود حقیقی خود را همچو ماه در پس پرده حیا و خودداری، پنهان می‌کنند و تقلیدکنان، به زبان مردان شعر می‌سازند و از قول آنها شکوه و ناله سر می‌دهند.

و شکی نیست که در میان زنان هم سخن‌سرایان شایسته‌ای وجود دارد که اشعاری به غایت زیبا دارند که خواندن آنها لذت‌بخش است.

و اما موسیقی و شعر در تلطیف روح و جسم اثری شایان دارند و اصولاً موسیقی بدون شعر معنا و مفهوم خود را از دست می‌دهد. گرچه باید اذعان کرد که در مقام هنر، موسیقی جایگاهی و مقامی والاتر از شعر دارد، زیرا موسیقی زبان آزاد هنرمند است که بی‌پروا و بی‌ترس و خجالت هر چه را که بخواهد به معشوق می‌گوید. در حقیقت موسیقی، بیان آرزوها و خواهش‌ها و دردهای ناگفتنی است.

باید اقرار نمود که مستی و غمی که از رقت شعر و موسیقی و لطف هنر، دست می‌دهد، از هر سرور و نشاطی خوش‌تر است، و اما در عین حال شکی نیست که شعرا غزل را بیشتر به خاطر صنعت و هنرنمایی می‌سازند و گرنه عشق هم تا آن درجه که آنها پیش رفته و می‌روند و شاخ و برگش می‌دهند سوز و گداز ندارد، ولی در هر صورت در اغلب اشعار عاشقانه نهایت ظرافت و زیبایی و شیوایی به کار رفته است، آخر خوشبختی شاعر در این است که معشوق خود را در خیال به صورت و سیرتی بیافریند که آرزو دارد، این دل گرفته و تاریک را تنها شعله عشق روشن می‌کند و این تقصیر دل و دیده حساس شاعر است که مخصوصاً زیبایی‌ها را بیشتر درک و لمس می‌نماید. باباطاهر چقدر زیبا این مضمون را به شعر درآورده که:

ز دست دیده و دل هر دو فریاد که هر چه دیده بسیند دل کند یاد
چه می‌شود کرد آخر این دل آسایش طلب به شوریدن و تپیدن هم احتیاج
دارد و مخصوصاً عیش شاعر در سوختن و گداختن است. درد و غم را شاعر، به جان می‌طلبد تا از آن معشوق خود را بسازد، زیرا اصولاً شرط شاعری دل‌سوختگی و غم است.

باری این مجموعه را به علاقمندان به شعر و ادب تقدیم می‌دارم، امید است که مورد پسند اهل ذوق و هنر قرار گرفته و مونس تنهایی و فراغت آن عزیزان باشد و اما:

اگر دسته گلی چیده‌ام ز باغ ادب هزارها گل دیگر درون گلزار است
 در تدوین این گنجینه از کتاب‌های زیادی استفاده شده است و ضمناً چون
 تعدادی از این اشعار مخصوصاً تکبیتی‌ها و چندبیتی‌ها از جنگ‌ها و مجموعه‌ها
 استفاده شده نام گوینده نداشته است و لذا از این بابت از خوانندگان عزیز معذرت
 می‌خواهم.

مهدی باستانی

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
مقدمه		۱
هاتف اصفهانی	وحدت	۵
شهریار	قیام محمد(ص)	۱۱
شهریار	مناجات	۱۲
شهریار	کاروان کربلا	۱۳
محتشم کاشانی	ترسم تو را نمی	۱۵
محتشم کاشانی	خاموش محتشم	۱۶
سنائی غزنوی	توحید	۱۷
حاج محمد رحمانی	جلوه گاه حق	۱۸
ژولیده نیشابوری	مناجات	۱۹
عبدالعلی نگارنده	شهید محبت	۲۰
محمد علی گویا	شعر مادر	۲۲
مهدی سهیلی	قدر مادر	۲۴
عهدی سهیلی	مادر مرا ببخش	۲۵
ادیب خراسانی	تضمین شعر ایرج	۲۷
لطفعلی صورنگر	خطابه مادر	۲۹
اثری از ادبیات ژاپن	هرگز نمیر مادر!	۲۹

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
فریدون مشیری	لذت مادر داشتن	۳۰
نوید	مادران خردمند	۳۰
سعدی	حکایتی از گلستان سعدی	۳۱
ایرج میرزا	رنج مادر	۳۲
ایرج میرزا	دارمش دوست	۳۲
ایرج میرزا	مادر و پدر	۳۳
ایرج میرزا	قصّه	۳۳
ایرج میرزا	قلب مادر	۳۳
ایرج میرزا	جان به قربان مادر	۳۵
ایرج میرزا	طریق عمل	۳۵
استاد نفیسی	دختران امروز مادران فردا	۳۶
امیر خسروانی	لالائی مادر	۳۷
ملک الشعرای بهار	قربان مادر	۳۸
نصرت‌اله کاسمی	عهر مادر	۳۸
شهریار	پناه مادر	۳۸
حسین خدیو جم	روز مادر	۳۹
مادر سرهنگ رزولت	گفتگوی تلفنی جالب مادر با فرزند	۳۹

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
پروین صداقت‌زاده	آرزوی مادر شدن	۴۰
استاد علامه دهخدا	مقام مادر	۴۰
	مهر مادری در حیوانات	۴۱
نظام وفا	نیست آسان بازی مادر شدن	۴۱
پژمان بختیاری	شکرگزاری فرزندان	۴۱
پژمان بختیاری	آرزوی مادر	۴۲
پژمان بختیاری	سایه رحمت	۴۲
ابوالقاسم حالت	جان فدای مادر	۴۳
پلوتارک	درباره مادر	۴۴
مادام سارون	آرزوی کودک نابینا	۴۴
حسین خرازی	باز امروز سخن از سختی دیرین است	۴۵
دوشیزه ثریا	مادر	۴۶
بانو سپهر خادم	مادر	۴۶
	ای مادر	۴۷
ابوالحسن ورزی	تنها چراغ عمر منی مادر	۴۷
علی اکبر گلشن آزادی	خدمت خلق و خدمت خالق	۴۸
عبدالعلی نگارنده	مادران خردمند	۴۹

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
محمد بزرگ نیا	آموخت	۵۱
ابو القاسم حبیب الهی	کیسه ی زر	۵۱
ابو القاسم حبیب الهی	در پناه وهم	۵۳
مؤید ثابتی	برف آمد و سر کرد	۵۳
مؤید ثابتی	مرغ جوانی	۵۵
مؤید ثابتی	خلوت غم	۵۶
غلامرضا روحانی	زلف یار	۵۷
غلامرضا روحانی	دیوان عدالت	۵۸
غلامرضا روحانی	گرگ خیره سر	۶۰
غلامرضا روحانی	هر چه بادا باد	۶۱
فریدون مشیری	برد یا کی است؟	۶۲
فریدون مشیری	آخرین پناه	۶۳
گلشن	سند افتخار	۶۴
ابو القاسم رضایت	بزرگ منشی	۶۵
محمد حسن حسامی	انتخابات آزاد	۶۵
محمد حسن حسامی	فانش برگو به من	۶۶
عباس حکیم	چشم به راه	۶۷

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
عطا مهاجرانی	پستچی	۶۷
شهریار	کمند دوستی	۶۸
شهریار	سیه چشمان شیرازی	۷۰
حافظ	رفتم به باغ تا که بچینم گلی سحر	۷۰
حافظ	گلغذاری ز گلستان جهان ما را بس	۷۱
حافظ	بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است	۷۲
حافظ	صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفیت	۷۴
حافظ	زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست	۷۵
حافظ	آنکه رخسار تو را رنگ گل و نسرين داد	۷۵
سعدی	چو خواهی که نامت بود جاودان	۷۶
سعدی	شنیدم که فرماندهی دادگر	۷۷
سعدی	مدر پرده کس به هنگام جنگ	۷۷
سعدی	حکایت	۷۸
سعدی	حکایت	۷۹
خاقانی	ایوان مدائن	۸۰
عارف قزوینی	از خون جوانان وطن لاله دمیده	۸۲
عالم‌تاج قائم‌مقامی	همسر	۸۳

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
پژمان بختیاری	قصایدی عبرت آموز و شیوا.....	۸۵
پژمان بختیاری	اندرز حسین بن علی (ع).....	۸۷
پژمان بختیاری	دودکش ها.....	۸۹
پژمان بختیاری	گوش کن.....	۹۱
پژمان بختیاری	حق معلم.....	۹۱
پژمان بختیاری	حافظه.....	۹۱
پژمان بختیاری	دل شکستن.....	۹۲
پژمان بختیاری	جز راست نباید گفت.....	۹۲
پژمان بختیاری	افسون عشق.....	۹۳
پژمان بختیاری	ازدواج.....	۹۳
پژمان بختیاری	آئین شوهرداری.....	۹۴
پژمان بختیاری	زن خرده گیر.....	۹۵
پژمان بختیاری	عیب ها.....	۹۵
پژمان بختیاری	شکود از شمس.....	۹۶
پژمان بختیاری	عیب جوئی از زنان.....	۹۶
پژمان بختیاری	امساک در اندرز.....	۹۶
پژمان بختیاری	گل بی عیب خداست.....	۹۷

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
فریدون مشیری	امیر کبیر	۹۷
مهدی سهیلی	نیایش	۹۹
مهدی سهیلی	برف زمستان	۱۰۱
مهدی سهیلی	لبخند محبت	۱۰۲
مهدی سهیلی	صدا صدای خداست	۱۰۵
مهدی سهیلی	قصه دل	۱۰۸
مهدی سهیلی	شکوه خیال	۱۰۹
مهدی سهیلی	ملامت	۱۱۰
مهدی سهیلی	باغ خاطرات	۱۱۱
مهدی سهیلی	شتاب جوانی	۱۱۴
مهدی سهیلی	کشاکش	۱۱۴
مهدی سهیلی	در نماز تو خدایا، بدنم می لرزد	۱۱۵
مهدی سهیلی	عطر دعا	۱۱۵
مهدی سهیلی	ناله شب‌های علی (ع)	۱۱۶
مهدی سهیلی	بیا با بگربیم	۱۱۷
مهدی سهیلی	به جستجوی محمد (ص)	۱۱۹
مهدی سهیلی	قهر	۱۲۰

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
مهدی سهیلی	نمی دانم چه باید کرد	۱۲۱
مهدی سهیلی	کجا نیست	۱۲۲
مهدی سهیلی	طلاق	۱۲۳
مهدی سهیلی	آهوشکار	۱۲۷
مهدی سهیلی	گله	۱۲۸
مهدی سهیلی	غریب خانه	۱۲۹
مهدی سهیلی	زمستان در باغ	۱۲۹
مهدی سهیلی	گفتم و گفتم	۱۳۰
مهدی سهیلی	خشم و شهوت	۱۳۰
مهدی سهیلی	شروع زندگانی	۱۳۱
مهدی سهیلی	لطافت	۱۳۱
نادر نادرپور	سرمة خورشید	۱۳۱
ابوالقاسم حالت	زن و دریا	۱۳۳
ابوالقاسم حالت	مجسمه	۱۳۵
ابوالقاسم حالت	بقیه دارد	۱۳۸
ابوالقاسم حالت	درخت وقت	۱۳۹
ابوالقاسم حالت	هر دو در یک شب	۱۴۰

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
ابوالقاسم حالت	رنگهای جهان	۱۴۲
ابوالقاسم حالت	شوهر	۱۴۳
ابوالقاسم حالت	گناهکار	۱۴۶
ابوالقاسم حالت	کراوات	۱۴۷
ابوالقاسم حالت	پیری و جوانی	۱۴۷
ابوالقاسم حالت	زن مست	۱۴۸
ابوالقاسم حالت	شب	۱۴۹
ابوالقاسم حالت	باد مهرگان	۱۵۰
ابوالقاسم حالت	دل رسوا	۱۵۲
ابوالقاسم حالت	گناه دیگر	۱۵۲
ابوالقاسم حالت	خوش باش	۱۵۵
ابوالقاسم حالت	جنون خشم	۱۵۶
ابوالقاسم حالت	وداع	۱۵۷
ابوالقاسم حالت	بعد از تو	۱۵۸
ابوالقاسم حالت	تازه داماد	۱۵۹
ابوالقاسم حالت	انسان و زندگی	۱۶۰
جامی	مطالبه نمودن زلیخا وصال یوسف (ع) را	۱۷۱

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
جامی	پرسیدن دایه از زلیخا سبب گداختن و سوختن وی	۱۷۳
جلال الدین همائی	پایان شب سخن سرائی	۱۷۵
انوری	در قناعت و آزادی	۱۷۶
انوری	در نصیحت	۱۷۶
انوری	در ستایش بزم مخدوم گوید	۱۷۷
انوری	مناظره بوته کدو با درخت چنار	۱۷۷
انوری	در قناعت	۱۷۸
انوری	در ایمنی و تندرستی	۱۷۸
انوری	در تقصیر ملاقات یاران	۱۷۹
انوری	صبر بی نتیجه	۱۷۹
انوری	در هجا	۱۷۹
انوری	در بیابان حال خود	۱۸۰
انوری	به مجلسی بار خواهد	۱۸۰
انوری	در جواب مکتوب دوستی	۱۸۰
انوری	در طلب حضور دوستی	۱۸۱
انوری	در قناعت	۱۸۱
انوری	در هجا گوید	۱۸۱

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
امیر شجاعی	در قدح انوری	۱۸۲
دکتر جلالی	شکرالله آردها را تا به آخر بیختم	۱۸۲
دکتر مهدی حمیدی	گل های یاس	۱۸۲
دکتر مهدی حمیدی	وطن	۱۸۴
دکتر مهدی حمیدی	گل ناز	۱۸۷
خلیل اله خلیلی	در دوری از وطن به خاطر هجوم بیگانگان	۱۸۸
خلیل اله خلیلی	به مناسبت هشتصدمین سال تولد سعدی	۱۸۹
خلیل اله خلیلی	یاد از مادر وطن	۱۹۰
نصرت اله کاسمی	زن چی است؟	۱۹۱
دکتر رعدی آذرخشی نگاه		۱۹۳
عماد خراسانی	بر مزار خیام	۱۹۶
ملک الشعرای بهار	زینت مرد	۱۹۸
ملک الشعرای بهار	اندرز به جوانان	۱۹۹
ملک الشعرای بهار	سه دوست	۱۹۹
یداله مفتون امینی	تا چند؟	۲۰۱
هاشم جاوید	پیر خرد یک نفس آسوده بود	۲۰۳
اشرف مشکوتی	آن روزها؟	۲۰۴

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
بدری مستوفی	زندگانی کوتاه	۲۰۵
بدری قریب	پیروزی رقیب	۲۰۶
بدری قریب	الهام	۲۰۷
بانو بشری آزاده	دامان طبیعت	۲۰۸
بانو ایران پرتو	روی تو	۲۱۱
بانو ایران پرتو	دیگر از هجر نفالم	۲۱۲
بانو ایران پرتو	باز دنیا به خواب و من بیدار	۲۱۳
پروانه درودیان	پروانه	۲۱۳
پروانه درودیان	نمی‌پرسی چرا نامهربانم؟	۲۱۴
پروانه درودیان	سودای تو را ز سر به در خواهم کرد	۲۱۴
پروانه درودیان	با خیالم گفتگو دارد هنوز	۲۱۴
پروانه یغمائی	به دختران دانش آموز	۲۱۴
پروین اعتصامی	از دواج پروین	۲۱۵
پروین اعتصامی	توانا و ناتوان	۲۱۶
پروین اعتصامی	این که خاک سیهش بالین است (سنگ مزار)	۲۱۷
پروین اعتصامی	باد و بروت	۲۱۸
پروین اعتصامی	اشک یتیم	۲۲۰

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
پروین اعتصامی	آسایش بزرگان	۲۲۱
پروین اعتصامی	فرشته انس	۲۲۱
پروین اعتصامی	محتسب و مست	۲۲۳
پروین اعتصامی	اشک طرف دیده را گردید و رفت	۲۲۴
پری سکندری	آشنای ناشناس	۲۲۵
سیمین بهبهانی	ای بیک بهار	۲۲۶
بانو شاهین فراهانی	پیام به دختران	۲۲۷
بانو نشاط	دیده و دل	۲۲۷
دوشیزه آزاده	با نگاهی مهربان گفتی به من	۲۲۹
میمنت ذوالقدر	گر غم نبود	۲۲۹
میمنت ذوالقدر	نامه	۲۳۱
میمنت ذوالقدر	در پیشگاه مام وطن	۲۳۲
میمنت ذوالقدر	ترانه	۲۳۳
میمنت ذوالقدر	یأس و امید	۲۳۵
میمنت ذوالقدر	بازگشته	۲۳۵
میمنت ذوالقدر	چو عمر آژده گذشت و یا که از بیست	۲۳۷
بانو بدری مستوفی	نقش هستی	۲۳۷

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
بانو بدری مستوفی	ره گذر عمر	۲۳۸
بانو بدری مستوفی	مزار من	۲۳۹
بانو بدری مستوفی	پائیز	۲۴۰
بانو بدری مستوفی	مگر آموخت بلبل	۲۴۴
بانو بدری مستوفی	خبرت هست	۲۴۴
دوشیزه شادی	پس از بانگ مؤذن دانه دانه	۲۴۴
بانو فخری عظمی	گفتم به بنی که ای رخت همچون ماه	۲۴۴
فرخنده ساوجی	عجب راز و نیازی داری ای عشق	۲۴۴
بانو قدسیه لایق	ارزش صفر	۲۴۵
گل چهره بیگم	هیچ که آن شوخ	۲۴۵
فخرالدوله قاجار	صبح چون خورشید خاور	۲۴۵
حاج گوهر	گر هیچ نبرده ایم فرمان تو را	۲۴۶
زیب النسا (مخفی)	بی هوش	۲۴۶
زیب النسا (مخفی)	طواف	۲۴۶
عالم گیر شاه	با دخترش به گفتگوی ادبی می پرداخته	۲۴۷
زیب النسا	بشکند دستی که خیم در گردن یار نشد	۲۵۰
زیب النسا	نهال سرکش و گل بی وفا و	۲۵۰

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
زیب النساء	من ز دل تنگ و دل ز من تنگ است.....	۲۵۰
زیب النساء	قطع جفا نمی کند.....	۲۵۱
زیب النساء	تابه کی سرگرم کار این جهان.....	۲۵۱
زیب النساء	پنهان ز اهل قافله در سینه‌ی جرس.....	۲۵۱
لعبت شببانی	باز گشت.....	۲۵۱
مهر النساء «مهری»	در خانه‌ی تو آنچه مرا شاید نیست.....	۲۵۲
مهر النساء «مهری»	گفتم که مرا از نظر انداخته‌ای.....	۲۵۲
مهر النساء «مهری»	ز دامن گیری پیری اگر آگاه می گشتم.....	۲۵۲
مهر النساء «مهری»	خودسازی پیران بود افزون ز جوانان.....	۲۵۳
مهین دخت دارائی	زن خوب.....	۲۵۳
مهین دخت دارائی	کین هوو.....	۲۵۴
هما فیض ربانی	وہ کہ در عالم اندیشه من.....	۲۵۴
هما فیض ربانی	عاطفه.....	۲۵۴
هما فیض ربانی	سرود آزادی.....	۲۵۶
آذر خواجوی	سفر اشک.....	۲۵۷
دوشیزه آزاده	قربانی عشق.....	۲۵۹
دوشیزه آزاده	شمع خاموش.....	۲۵۹

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
اشرف منظوری	خاطره	۲۶۰
پری سکندری	بی امید	۲۶۱
پری نگهبان	شب های انتظار	۲۶۲
بانو توران بهرامی	پیر و جوان	۲۶۳
بانو توران بهرامی	میوه زندگی	۲۶۴
ثریا	مدرسه	۲۶۵
بانو حشمت درویش	ای زن	۲۶۶
حمیده سپهری	بهار	۲۶۷
بانو همایون	زندگی	۲۶۸
آغاییگم خراسانی	ز هشیاران عالم	۲۶۹
امّ هانی	پای به دوش نبی	۲۶۹
امّ هانی	غرض ز بت شکنی	۲۶۹
امّ هانی	در بوستان چو چشم تو	۲۶۹
امّ هانی	خال به کنج لب یکی	۲۶۹
بیحه نجمه		۲۷۰
ابوسعید ابوالخیر	در دیده به جای خواب	۲۷۰
ابوسعید ابوالخیر	در باغ روم کوی توام یاد آید	۲۷۰

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
ابوسعید ابوالخیر	و افریادا از عشق.....	۲۷۰
ادیب نیشابوری	همچو فرهاد بود کوه کنی پیشه‌ی ما.....	۲۷۱
ادیب طوسی	من خانه بدوشم.....	۲۷۲
توحید شیرازی	بازی زلف تو امشب.....	۲۷۳
قاسم بیک حالتی	جانم به لب از لعل خموش تو رسید.....	۲۷۴
عباس حکیم	ز گرمی سخن و آه آتشین پیداست.....	۲۷۴
عباس حکیم	ز آتش عشق نه تنها دل من می سوزد.....	۲۷۵
عباس حکیم	از پرند کبود پیرهنش.....	۲۷۵
دکتر مهدی حمیدی	پیشه‌ای گردان چو گردی در فضا.....	۲۷۶
دکتر مهدی حمیدی	دگر نه ناز نگاری کشم نه رنج بهاری.....	۲۷۶
دکتر ایرج دهقان	شکست عهد من و گفت هر چه بود گذشت.....	۲۷۷
ذکائی بیضائی	آنکه تشبیه کرد روی تو را.....	۲۷۸
رابعه	عشق او باز اندر آوردم به بند.....	۲۷۸
رضوانی	هنه هست آرزویم که بینم از تو روشی.....	۲۷۹
رعدی آذرخشی	شنیدم صبحدم نالیدن باد خزانی را.....	۲۸۰
ادیب صابر	نگردان روی خود در فکرت بد.....	۲۸۱
محمد هاشم میرزا	این کاخ که می بینی گاه از تو و گاه از من.....	۲۸۲

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
عبداله الفت	دگر به دیده سرشک و به سینه‌آ هم نیست	۲۸۳
امیر خسرو	من آن ترک طناز را می شناسم	۲۸۳
امیر فیروزکوهی	ماهی به جلوه در نظر از هر نظاره ایست	۲۸۴
امیر فیروزکوهی	خزان به عاشق هجران کشیده می ماند	۲۸۴
برهانی کرمانی	زندگی جز خشم و خوابی در فراموشی نبود	۲۸۵
بقائی نائینی	به هر ستم پیشه لب به مدح گشادن	۲۸۶
بقائی نائینی	بی بصیرت معاشری دارم	۲۸۶
بقائی نائینی	نگر که با پسرش باغبان پیر چه گفت	۲۸۷
ملک الشعراء بهار	در طواف شمع می گفت این سخن پروانه ای	۲۸۷
نظامی گنجوی	چه خوش باغی است باغ زندگانی	۲۸۸
سلیم تهرانی	صورت پذیر نیست ز ما کار زندگی	۲۸۹
سلیم تهرانی	سر تا به پا چو شمع همه اشک و آه باش	۲۸۹
جلال الدین همائی	تاجم نمی فرستی تیغم به سر مزین	۲۸۹
جلال الدین همائی	شادی ندارد آنکه ندارد به دل غمی	۲۹۰
سنائی	جانا به جز از عشق تو دیگر هوسم نیست	۲۹۱
سنائی	عاشق نشوید اگر توانید	۲۹۲
شاهی	گر نمی سوزد دلم این آه درد آلود چی است	۲۹۲

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
شفیعی کدکنی	حسرت نبرم به خواب آن مرداب	۲۹۲
شفیعی کدکنی	لبخند سپیده در بهاران داری	۲۹۳
شفیعی کدکنی	در تنگ‌نای سینه مجال نفس نماند	۲۹۳
شهریار	نه وصلت دیده بودم کاشکی ای گل نه هجرات	۲۹۴
شهریار	برو ای ترک که ترک تو ستمگر کردم	۲۹۵
شهید بلخی	اگر غم را چو آتش دود بودی	۲۹۷
صفا شیرازی	خواستم سرو، سرکشید که: من	۲۹۷
طیب اصفهانی	غمش در نهانخانه‌ی دل نشیند	۲۹۷
صائب تبریزی	چهره را از عشق خوبان ارغوانی کرده‌ایم	۲۹۸
صائب تبریزی	یارب از عرفان مرا پیمانه‌ای سرشار ده	۲۹۸
صائب تبریزی	آن چنان کز رفتن گل، خار می‌ماند به جا	۲۹۹
فروغی بسطامی	شور عاشقی	۳۰۰
فروغی بسطامی	یک شب آخر دامن آه سحر خواهم گرفت	۳۰۱
فروغی بسطامی	مردان خدا پرده‌ی پندار دریدند	۳۰۲
قائنی	بسا مزور و صوفی‌تمای ازرق پوش	۳۰۴
لاهوتی	نشستم دوش من با بلبل و پروانه در یکجا	۳۰۴
لاهوتی	نشد یک لحظه از یادت جدا دل	۳۰۴

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
لاهوئی	آتش دوزخ	۳۰۵
غزالی مشهدی	از بزم طرب باده گساران همه رفتند	۳۰۶
حبیب یغمائی	ز روزگار قدیم آنچه کهنه کاغذ بود	۳۰۶
محمد سلجوقی	به زخم تیر جهانگیر و گرز قلعه گشای	۳۰۷
؟	نکند عاقل مستی نخورد دانا می	۳۰۷
؟	مقصد ز کاغ و صفه و ایوان نگاشتن	۳۰۸
محمود شبستری	چه نیکو گفت آن پیر سخندان	۳۰۸
؟	ساغر من ز ساقی دوران	۳۰۹
یحیی دولت آبادی	باش چون مرغکان که آسایش	۳۰۹
رهی معیری	مگر از بیدلان چه دیدستی	۳۰۹
؟	چه خروش گفت آن شاعر نیک رای	۳۱۰
رهی معیری	غزال رمیده	۳۱۰
رهی معیری	اشک و آه	۳۱۲
رهی معیری	جامه سرخ	۳۱۲
؟	راز شب	۳۱۳
رهی معیری	در خلقت زن	۳۱۴
رهی معیری	در وصف زن	۳۱۴

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
رهی معیری	نه دل مفتون دلبندی.....	۲۱۵
رهی معیری	ساقی بده پیمانه‌ای.....	۲۱۶
رهی معیری	در بی وفائی زن.....	۲۱۷
رهی معیری	یاد ایامی که در گلشن فغانی داشتیم.....	۲۱۷
رهی معیری	همچو گل می‌سوزم از سودای دل.....	۲۱۷
رهی معیری	روان پرور بود خرّم بهاری.....	۲۱۸
رهی معیری	در این محفل چو من حسرت‌کشی نیست.....	۲۱۸
رهی معیری	جور و بیداد زن.....	۲۱۸
غلامرضا روحانی	گرما به بود گرم و خنک زیر زمین است.....	۲۱۸
رهی معیری	لاله دیدم روی زیبای تو ام آمده به یاد.....	۲۱۹
عماد خراسانی	چه به میخانه چه محراب حرام باشد.....	۲۲۰
عماد خراسانی	ما عاشقیم و خوش‌تر از این کار کار نیست.....	۲۲۰
عماد شهریار	مهر تو ز سینه رفتنی نیست.....	۲۲۱
عمیق بخارائی	هر دیده که عاشق است خوابش مدهید.....	۲۲۲
ادیب‌الممالک فراهانی	بچه می‌رفت استاد مهینه.....	۲۲۲
عماد خراسانی	دوستت دارم و دانم که توئی دشمن جانم.....	۲۲۲
؟	گر چه مستیم و خرابیم چو شب‌های دگر.....	۲۲۳

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
ادیب الممالک فراهانی	تا کی ای شاعر سخن پرداز (حب وطن)	۲۲۴
فرخی یزدی	در حسرت آزادی	۲۲۴
فرخی یزدی	بر های های گرم و دم سرد ما، مخند	۲۲۵
عارف قزوینی	سرخوردگی از مشروطه	۲۲۵
گیلانی «نسیم شمال»	سرخوردگی از مشروطه	۲۲۶
عشقی	خلقت من در جهان یک وصله‌ی ناجور بود	۲۲۷
عشقی	ز اظهار درد، درد مداوا نمی‌شود	۲۲۷
عشقی	عاشقی را شرط تنها ناله و فریاد نیست	۲۲۸
عبرت نائینی	گاهی ز لطف، حال دل زار ما پیرس	۲۲۸
عبرت نائینی	مرا جا گوشه‌ی دیر مغان بس	۲۲۹
عبید زاکانی	جفا مکن که جفا رسم دلربائی نیست	۲۲۹
طیب اصفهانی	برگیر مهر از آنکه به کام دل تو نیست	۲۳۰
عبرت نائینی	چون نور که از مهر جدا هست و جدا نیست	۲۳۱
مسیح کاشانی	روز عیدی به تماشا سوی بستان رفتم	۲۳۲
مشفق کاشانی	دانی که تو بهار جوانی چسان گذشت	۲۳۲
فریدون مشیری	بی تو، مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم	۲۳۳
ابوالفضل مصفی	آشنایان این صدای آشناست	۲۳۵

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
مولوی	بروید ای حریفان بکشید یار ما را	۳۳۶
مولوی	ببستی چشم یعنی وقت خواب است	۳۳۶
مولوی	بیا تا قدر یکدیگر بدانیم	۳۳۷
نشاط اصفهانی	طاعت از دست نیاید گنهی باید کرد	۳۳۷
نیاز کرمانی	مرا اندیشه‌ی هستی هوس بود	۳۳۸
هلالی جغتائی	هرگز آن شوخ به ما غیر نگاهی نکند	۳۳۸
گلچین کیلانی	بی سرو ته	۳۳۹
ابراهیم صهبا	شکار ماه	۳۴۰
ابراهیم صهبا	چهره ماه	۳۴۲
ابراهیم صهبا	در راه وصال ماه	۳۴۴
ابراهیم صهبا	ماه آبله‌رو	۳۴۵
ابراهیم صهبا	عالم چو نظر به جانب ماه کند	۳۴۵
ابراهیم صهبا	ماه فریبنده	۳۴۶
ابراهیم صهبا	ماه	۳۴۶
ابراهیم صهبا	خاک ماه و خاک زمین	۳۴۷
ابراهیم صهبا	ماه‌پاره من	۳۴۷
ابراهیم صهبا	ماه و مه‌چین	۳۴۸

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
ابراهیم صهبا	در این زمین چو تو خورشید طلعتی بودست	۳۴۹
ابراهیم صهبا	شب فراق تو بهر تسلی گردون	۳۴۹
ابراهیم صهبا	ز بس به یاد تو شب‌ها به ماه می‌نگرم	۳۴۹
ابراهیم صهبا	گل‌وله و زهره	۳۴۹
ابراهیم صهبا	سفر با ماه	۳۵۰
ابراهیم صهبا	به ماه برویم	۳۵۰
ابراهیم صهبا	به سوی ماه	۳۵۰
ابراهیم صهبا	در سایه روشن مهتاب	۳۵۱
ابراهیم صهبا	ماه مهمان نواز می‌باشد	۳۵۲
ابراهیم صهبا	ماه و مهمان	۳۵۲
محمد خسروانی	سیاه چشما! ماها! من این ندانستم	۳۵۲
امیری فیروزکوهی	ز بسکه ماه مرا پاس حسن خویشتن است	۳۵۲
شهریار	هر شب از حسرت ماهی من و یک دامن اشک	۳۵۲
فروغی بسطامی	روی تو را به خوبی نسبت به ماه کردم	۳۵۲
سعدی	گر گویمت که سروی سرو این چنین نباشد	۳۵۲
سعدی	شبی گر ماهی از یامی بتاید	۳۵۲
پژمان بختیاری	گفتم مه من! از چه تو در دام نیفتی	۳۵۲

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
ابوالقاسم حالت	خورشید رفت و بار دگر جلوه کرد ماه.....	۲۵۴
حافظ	با هر ستاره‌ای سر و کار است هر شبم.....	۲۵۴
حبیب یغمائی	همه مه طلعتان نامهربانند.....	۲۵۴
جلال همائی	به مهر ماه رخی قلب تیره روشن کن.....	۲۵۴
فریدون مشیری	خواب می‌بینم که مست از بوی گل.....	۲۵۴
نیاز صفوی	میان ماه من تا ماه گردون.....	۲۵۵
کاظم پزشکی	ماه بیند برهنه گر بدنش.....	۲۵۵
م. امید	سر کوه بلند از ابر و مهتاب.....	۲۵۵
بیژن ترقی	چو نور ماه که از روزنی برون آید.....	۲۵۵
سیمین بهبهانی	همچو مهتاب خزانم که به بزم شب من.....	۲۵۵
مسعود سعد سلمان	در ماه چه روشنی که در روی تو نیست.....	۲۵۶
ایرج میرزا	سحر حکایت هجر تو را کنم با مهر.....	۲۵۶
کلانتری پیروز	روشنگر شب‌های سیاهم بودی.....	۲۵۶
مهرداد اوستا	در دل شب راز دل با ماه می‌گیرم که در شب.....	۲۵۶
شاطر عباس قمی	آسمان گرز گریبان قمر آورده برون.....	۲۵۶
صابر همدانی	شب به اشک چشم من او را نگاه افتاده بود.....	۲۵۷
محیط طباطبائی	کس نمی‌پرسد ز ما این مه نور دیدن چه بود.....	۲۵۷

نام شاعر	عنوان / مطلع شعر	صفحه
منحیط طباطبائی	یارب این پرتو پریده‌ی ماه	۲۵۷
انوری	از بهر هلال عید آن مه ناگاه	۲۵۷
سعدی	دیگران را عید اگر فرداست ما را این دم است	۲۵۷
بحالت	شب و روز ایست جهان تیره به چشم من بی‌دل	۲۵۸
زهوشنگ صهبای	مهتاب به دامن شب آویخته بود	۲۵۸
کجلال همائی	ستارگان هنر بس دمیده‌اند و هنوز	۲۵۸
احمد الوند	گر چه پای بشر به ماه رسید	۲۵۸
احمد الوند	ابروی هلال و روی دلخواه بین	۲۵۸
اوحدی	تو می‌گوئی که من ماهم ولیکن	۲۵۹
عماد فقیه	گر نسبتت به ماه کنم عقل گویدم	۲۵۹
سعدی	گل با وجود او چو گیاه است پیش گل	۲۵۹
ابوالحسن ورزی	حیف باشد گر شوی مهتاب هر ویرانه‌ای	۲۵۹
ادیب برومند	آسمانا چو شوی غره که ماهی داری	۲۵۹
ناظرزاده کرمانی	فتح ماه	۲۵۹
فروزنده اربابی	تو ای مه دگر ماه دل‌ها نئی	۳۶۰
شرف‌الدین خراسانی	هر شب تماشا می‌کنی	۳۶۰
دکتر نیر سینا	گذشت روز پریشان	۳۶۱

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
نیره سعیدی	گوش کن آن شبی که می گوئی.....	۳۶۱
شاطر عباس قمی	روژه دارم من و افطارم از آن لعل لب است.....	۳۶۱
شاطر عباس قمی	آهوی چشم تو نازم که چو نخجیر کند.....	۳۶۲
شاطر عباس قمی	سرد شد گرمی بازار تو.....	۳۶۳
شاطر عباس قمی	بر سر مژگان یار من مزن انگشت.....	۳۶۳
شاطر عباس قمی	دلی که در خم آن زلف شانه می طلبد.....	۳۶۴
شاطر عباس قمی	گرهی از خم آن زلف چلیپا وا شد.....	۳۶۵
شاطر عباس قمی	دلبرم گر به تبسم لب خود باز کند.....	۳۶۶
شاطر عباس قمی	کی روا باشد که گردد عاشق غمخوار خوار.....	۳۶۷
شاطر عباس قمی	به گوشم مژده ای آمد که امشب یار می آید.....	۳۶۸
شاطر عباس قمی	شبی به خواب زدم بوسه بر لبش به خیال.....	۳۶۸
شاطر عباس قمی	من اگر رندم و قلاشم اگر درویشم.....	۳۶۹
شاطر عباس قمی	ز عشق روی تو چون بلبل از گل.....	۳۶۹
شاطر عباس قمی	دو چشم مست تو خوش می کشند ناز از هم.....	۳۷۰
شاطر عباس قمی	از حالت چشم تو مرا بیم گرفته.....	۳۷۱
شاطر عباس قمی	آسمان گرز گریبان قمر آورده برون.....	۳۷۲
شاطر عباس قمی	دلم فتاده بر آن زلف پرشکن که تو داری.....	۳۷۳

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
شاطر عباس قمی	دست بر زلفش زدم شب بود و چشمش مست خواب	۲۷۳
شاطر عباس قمی	سینه‌ام مجمر و عشق آتش و دل چون عود است	۲۷۴
شاطر عباس قمی	عشق گناهی بود که در صف محشر	۲۷۴
شاطر عباس قمی	امروز گرفت خانه کعبه شرف	۲۷۴
شاطر عباس قمی	چشمان تو با فتنه به جنگ آمده است	۲۷۵
فروغ فرخزاد	آفتاب میشود	۲۷۵
فروغ فرخزاد	بازگشت	۲۷۶
فروغ فرخزاد	کارون چو گیسوان پریشان دختری	۲۷۷
فروغ فرخزاد	دور از نگاه خیره من ساحل جنوب	۲۷۷
فروغ فرخزاد	نیز از خفته خامش و یک مرغ ناشناس	۲۷۸
استاد سعید نفیسی	دوش در آغوش من آن ماه تابان خفته بود	۲۷۸
ها. سایه	نایافته	۲۷۹
؟	عیسی به رهی دید یکی کشته فتاده	۲۷۹
؟	باچاق (هم‌ریش)	۲۸۰
؟	اعرابی خدای به او داد دختری	۲۸۰
؟	صاحب‌دلی ز مدرسه آمد به خانقاه	۲۸۱
نوراله باستانی	ساغر از صلصال و می از جام هو	۲۸۱

نام شاعر	عنوان/مطلع شعر	صفحه
نوراله باستانی	باشم همه شب به گفتگویش	۳۸۲
نوراله باستانی	از عالم غیب آدمم بانگ سروش	۳۸۴
نوراله باستانی	جانا بیا به خانه مشتاق و بی قرارم	۳۸۶
سحبا	در شب هجر تو شرمنده احسانم کرد	۳۸۷
سروش اصفهانی	تا سر زلف عنبرین حلقه به دوش می کنی	۳۸۷
طیب اصفهانی	غمّت در نهانخانه ی دل نشیند	۳۸۸
جامی	به کعبه رفتم و زان جا هوای کوی تو کردم	۳۸۸
؟	یکی یهود و مسلمان نزاع می کردند	۳۸۹
صابر همدانی	دیشب مه من انجمن آرای که بودی	۳۸۹
صهبا قمشه ای	دل سرگشته به زلف تو به زنجیر افتاد	۳۹۰
؟	یک بوسه آرزوست که گیرم ز روی تو	۳۹۰
احمد گلچین معانی	سایه گیسو	۳۹۰
الهی قمشه ای	عاشقی و رندی و مستی خوش است	۳۹۱
الهی قمشه ای	غزل خروس صبح	۳۹۲
ابراهیم شکورزاده	منتخبی از ترانه های روستانی خراسان	۳۹۳
منتخبی از اشعار باباطاهر		۳۹۸
منتخبی از رباعیات خیام		۴۰۶
سخنان حکیمانه از هزار سخن (تألیف محمد حجازی)		۴۱۳ تا ۴۱۸